

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
U ž 36/07
28.01.2007. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Milene Savatić, predsednika veća, Nade Kljajević, Katarine Manojlović Andrić, Zoje Popović i Jelene Ivanović, članova veća, sa savetnikom Milanom Komlenovićem, kao zapisničarem, rešavajući u izbornom sporu po žalbi Srpske radikalne strane iz Zemuna, Trg pobeđe br. 3, izjavljenoj protiv rešenja Republičke izborne komisije 02 br. 013-2165/07 od 25.1.2007. godine, u predmetu zaštite izbornog prava, u nejavnoj sednici veća održanoj dana 28.1.2007. godine u 11,30 časova, doneo je sledeću

P R E S U D U

Žalba SE ODBIJA.

O b r a z l o ž e n j e

Podnosilac izborne liste "Srpska radikalna strana - dr Vojislav Šešelj" je preko ovlašćenog lica Dragana Todorovića Vrhovnom sudu Srbije podneo žalbu na rešenje Republičke izborne komisije 02 br. 013-2165/07 od 25.1.2007. godine i zbog nedonošenja rešenja o ponavljanju izbora za narodne poslanike Narodne skupštine Republike Srbije poništenih rešenjima Republičke izborne komisije i to: rešenjem 02 br. 013-1961/07 od 22.1.2007. godine, rešenjem 02 br. 013-1966/07 od 22.1.2007. godine, rešenjem 02 br. 013-1918/07 od 23.1.2007. godine, rešenjem 02 br. 013-1967/07 od 23.1.2007. godine, rešenjem 02 br. 013-1971/07 od 23.1.2007. godine i rešenjem 02 br. 013-2034/07 od 23.1.2007. godine.

Žalba je podneta preko Republičke izborne komisije 26.1.2007. godine u 19,40 časova, a primljena u Vrhovnom sudu Srbije sa spisima predmeta 27.1.2007. godine u 15,35 časova i zavedena pod brojem UŽ. 36/07.

Kako na osnovu člana 97. stav 4. Zakona o izboru narodnih poslanika ("Službeni glasnik RS" br. 35/00, 69/02, 57/03, 72/03, 18/04, 85/05 i 101/05), Vrhovni sud Srbije odlučuje po žalbi shodnom primenom odredaba zakona kojim se uređuje postupak u upravnim sporovima, a kako se u skladu sa odredbama Zakona o upravnim sporovima žalbom može pobijati samo jedna odluka, sud je razdvojio postupak po žalbi podnetoj zbog nedonošenja rešenja o ponavljanju izbora, koja je zavedena pod brojem UŽ. 37/07.

Rešenjem koje se pobija žalbom u predmetu UŽ. 36/07 usvojen je prigovor podnosioca izborne liste "Demokratska stranka Srbije - Nova Srbija - dr Vojislav Koštunica" i poništeno rešenje Republičke izborne komisije o poništavanju izbora na određenim biračkim mestima za izbor narodnih poslanika u Narodnu skupštinu Republike Srbije 02 br. 013-2139/07 od 24.1.2007. godine.

U žalbi izjavljenoj protiv tog rešenja se navodi da je njime poništeno rešenje Republičke izborne komisije o poništavanju izbora na određenim biračkim mestima, sa obrazloženjem da prvostepeno rešenje ne samo da ne sadrži pravni osnov za donošenje, već pravni osnov za njegovo donošenje ne postoji, obzirom da Zakon o izboru narodnih poslanika ne predviđa mogućnost da Republička izborna komisija kao organ za sprovođenje izbora, bez prigovora lica iz čl. 94. i 95. Zakona o izboru narodnih poslanika, samostalno i po službenoj dužnosti donese rešenje o poništavanju izbora na nekom biračkom mestu. Podnosilac žalbe smatra da se ne može prihvatiti ova argumentacija izneta u pobijanom rešenju iz sledećih razloga: izborna prava ustanovljena članom 52. stav 1. Ustava Republike Srbije je subjektivno javno pravo koje se samo Ustavom može ukinuti ili modifikovati, a nikako samovoljom Republičke izborne komisije kao kolegijalnog organa uprave; u postupku sprovođenja izbora dolazi do

realizacije javnog interesa obzirom na to da se u tom postupku realiziraju subjektivna javna prava lica iz člana 10. Zakona o izboru narodnih poslanika, a ne njihova privatna prava; navedeni Zakon je ustanovio načelo oficijelnosti koje podrazumeva dužnost Republičke izborne komisije da zbog nepravilnosti u sprovođenju izbora u slučajevima iz člana 30. stav 2, člana 55. st. 1. do 4, člana 69. st. 1. do 3, člana 71. stav 1. i člana 74. stav 8. Zakona, nečekajući prigovor stranke, samostalno pokrene postupak za poništenje izbora u smislu člana 89. Zakona; napred rečeno potvrđuju odredbe čl. 113. i 114. Zakona o opštem upravnom postupku, koji se u postupku sprovođenja izbora shodno primenjuje, a koje ustanovljavaju oficijelnu maksimu kao primarnu u upravnom postupku. Žalbom se predlaže da sud poništi pobijano rešenje i odredi da Republička izborna komisija donese rešenje o ponavljanju glasanja za izbor narodnih poslanika u Narodnu skupštinu Republike Srbije na biračkim mestima na kojima su poništeni izbori održani 21.1.2007. godine i to: u opštini Knjaževac biračko mesto broj 6, u opštini Ruma biračko mesto broj 22, u opštini Palilula biračko mesto broj 27, u opštini Boljevac biračko mesto broj 15, u opštini Gadžin Han biračko mesto broj 32, u opštini Čajetina biračko mesto broj 4, u opštini Barajevo biračko mesto broj 24 i u opštini Preševo biračko mesto broj 32.

Odlučujući o podnetoj žalbi u smislu odredaba člana 97. Zakona o izboru narodnih poslanika, nakon ocene navoda žalbe i spisa predmeta ove pravne stvari, Vrhovni sud Srbije je našao da je žalba neosnovana.

Iz spisa proizilazi da je Republička izborna komisija svojim rešenjem 02 br. 013-2139/07 od 24.1.2007. godine, na osnovu člana 34. stav 1. člana 55. st. 1. i 2, člana 74. i člana 77. Zakona o izboru narodnih poslanika, poništila izbore za narodne poslanike u Narodnu skupštinu Republike Srbije koji su održani 21.1.2007. godine, na sledećim biračkim mestima: u opštini Barajevo biračko mesto br. 24, u opštini Palilula biračko mesto br. 27, u opštini Ruma biračko mesto br. 22, u opštini Boljevac biračko mesto br. 15, u opštini Čajetina biračko mesto br. 4, u opštini Gadžin Han biračko mesto br. 32, u opštini Preševo biračko mesto br. 32 i u opštini Bujanovac biračko mesto br. 20.

Rešenjem koje se žalbom pobija usvojen je prigovor podnosioca izborne liste "Demokratska stranka Srbije-Nova Srbija- dr Vojislav Koštunica" i poništeno navedeno prvostepeno rešenje.

Po nalaženju Vrhovnog suda Srbije, u obrazloženju osporenog rešenja se pravilno zaključuje da Republika izborna komisija ni u izreci, a ni u obrazloženju osporenog rešenja, nije navela pravni osnov iz koga je izvela svoje ovlašćenje da po službenoj dužnosti poništi glasanje na biračkim mestima navedenim u njenom prvostepenom rešenju. Odredbe člana 34. stav 1, člana 55. st. 1. i 2, člana 74. i člana 77. Zakona o izboru narodnih poslanika, navedene u uvodu prvostepenog rešenja, po oceni suda, takođe, ne daju ovlašćenje Republičkoj izbornoj komisiji da po službenoj dužnosti poništi izbore na pojedinim izbornim mestima.

Postupak zaštite izbornog prava propisan je odredbama člana 93. do 97. Zakona o izboru narodnih poslanika i on se pokreće povodom prigovora birača, kandidata za poslanika i podnosioca izborne liste (čl. 94. i 95. stav 1.). Po mišljenju suda, Republička izborna komisija je u pobijanom rešenju pravilno zaključila da ni jedna odredba Zakona o izboru narodnih poslanika, uključujući tu i odredbe o zaštiti izbornog prava, ne predviđa mogućnost da organ za sprovođenje izbora-Republička izborna komisija-bez prigovora birača, kandidata za poslanika ili podnosioca izborne liste, po službenoj dužnosti donese rešenje o poništavanju izbora na nekom biračkom mestu. Republička izborna komisija, kao i drugi organi za sprovođenje izbora su, na osnovu člana 93. Zakona o izboru narodnih poslanika zato dužni da u toku izbornog postupka obaveštavaju birače o njihovim izbornim pravima i načinu zaštite tih prava.

Načelo oficijelnosti ustanovljeno Zakonom o opštem upravnom postupku, na koje ukazuje žalilac, predstavlja pravilo po kome upravni postupak uvek započinje radnjom organa, za razliku od postupka zaštite izbornog prava koji započinje radnjom ovlašćenog podnosioca prigovora. Načelo oficijelnosti dolazi do potpunog izražaja pri pokretanju upravnog postupka po službenoj dužnosti koji ima za svrhu bilo stvaranje (utvrđenje) neke obaveze za stranku, bilo ukidanje ili umanjenje nekog prava koje stranka ima, a radi zaštite javnog interesa. Poništavanje izbora predstavlja radnju koja nema za cilj ukidanje ili umanjenje nekog prava, već suštinsko ostvarivanje i realizaciju izbornog prava, čija zaštita pripada njegovom titularu. Ukoliko je izborno pravo povređeno, njegova zaštita može se tražiti prigovorom u roku od 24 časa od časa kada je doneta odluka, odnosno izvršena radnja koju podnosilac prigovora smatra nepravilnom, odnosno od časa kada je učinjen propust (član 95. stav 3. Zakona). U pogledu postupka pokrenutog po službenoj dužnosti, po pravilu, se ne propisuju rokovi za njegovo pokretanje, pa bi poništavanje izbora od strane Republičke izborne komisije po službenoj dužnosti i iz tog razloga bilo neprimereno izbornom postupku u kome su sve radnje vezane za rokove striktno propisane Zakonom o izboru narodnih poslanika.

Vrhovni sud Srbije nalazi da se, zbog svega izloženog, podnosilac žalbe neosnovano poziva na primenu načela oficijelnosti u izbornom postupku utvrđenog odredbama čl. 113. do 115. Zakona o opštem upravnom postupku, koje se u konkretnom slučaju ne može primeniti. Ovo i stoga što u skladu sa odredbom člana 22. Poslovnika Republičke izborne komisije ("Službeni glasnik RS" br. 27/04), Republička izborna komisija shodno primenjuje odredbe Zakona o opštem upravnom postupku samo u postupku po prigovorima, a ne u celom postupku sprovođenja izbora, kako se to u žalbi navodi.

Imajući u vidu sve navedeno, prema pravnom stavu Vrhovnog suda Srbije, Republička izborna komisija nije ovlašćena da bez prigovora, po službenoj dužnosti poništava izbore na pojedinom biračkom mestu.

Sud je cenio sve navode žalbe, ali je kod izloženog pravnog stava našao da su ti navodi bez uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj pravnoj stvari, te da se žalbom neosnovano zahteva da se pobijano rešenje poništi i naloži Republičkoj izbornoj komisiji donošenje rešenja o ponavljanju glasanja na biračkim mestima navedenim u petitumu žalbe, a posebno na biračkom mestu broj 6 u opštini Knjaževac na kome izbori i nisu bili poništeni prvostepenim rešenjem od 24.1.2007. godine.

Sa svega izloženog, Vrhovni sud Srbije je na osnovu člana 97. stav 4. Zakona o izboru narodnih poslanika, shodnom primenom člana 50. stav 4. Zakona o upravnim sporovima ("Službeni list SRJ" br. 46/96), u vezi člana 49. stav 1. istog Zakona, odlučio kao u dispozitivu ove presude.

PRESUĐENO U VRHOVNOM SUDU SRBIJE U BEOGRADU

Dana 28.1.2007. godine, Už. 36/07

Zapisničar, Predsednik veća-sudija,

Milan Komlenović, s.r. Milena Savatić, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

MN